

Eikenpage

Neozephyrus quercus

De eikenpage is een vrij schaarse standvlinder. Hij leeft bij grotere eiken op zonnige plaatsen en wordt vooral op de zandgronden gevonden. Hij vliegt in één generatie tussen begin juli en midden augustus. De rups is eenvoudig te herkennen aan de fraaie kleuren en de bijzondere tekening.

Eiken nabij Stramproy (L1).
Oak trees near Stramproy (prov. of Limburg).

DEZE SOORT IS GESPONSORD DOOR:
Hans Roelevink, Schipborg;
Jacob Beere, Hilversum.

Levenscyclus en gedrag

De waardplant van de eikenpage is de zomereik, soms ook andere soorten eiken, met een voorkeur voor hoge bomen die op zonnige plaatsen groeien. De vrouwtjes vliegen rondom grotere en dikke takken wanneer ze op zoek zijn naar een geschikte ei-afzetplaats. De eitjes worden afzonderlijk afgezet, meestal aan de basis van een eindknop. Deze knoppen zitten doorgaans aan de buitenzijde van de boom op takken die in de volle zon groeien en enigszins beschut liggen tegen de wind. Daar overwintert het eitje.

(BINK 1992).

De eitjes komen uit wanneer de knoppen gaan uitlopen. De rupsen eten een gat in de top van het eitje en gaan op zoek naar de opening van de knop om zich te voeden met het zachte plantenweefsel aan de binnenzijde. Na de eerste vervelling leeft de rups overdag in een spinsel aan de bladsteel en eet alleen 's avonds en 's nachts van de bladknoppen en de jonge bladeren. De verpopping vindt plaats in een los gesponnen cocon tussen strooisel op de grond of tussen schors van een stam of dikke tak. Ook worden de poppen wel eens in mieren nesten gevonden. Het is niet bekend of de rupsen zelf naar het mieren nest kruipen of dat de rups of pop wordt meegenomen door de mieren. Zowel de rups als de pop worden namelijk aantrekkelijk gevonden door mieren. (FROHAWK 1934, THOMAS & LEWINGTON 1991, BINK 1992, MAES & VAN DYCK 1999).

De dichtheid is over het algemeen hoog, circa 12 tot 96 individuen per ha. De vlinders houden zich doorgaans op aan het einde van takken die in de volle zon groeien, vaak hoog in de boom. Hier leven ze van honingdauw. Slechts af en toe worden nectarplanten bezocht - bijvoorbeeld als de honingdauw van de bladeren is gespoeld na een zomerse regenbui - zoals boerenwormkruid, braam of distels. Sporkhout is echter de meest geliefde nectarplant. Hier kunnen soms tientallen eikenpages bij elkaar worden gezien. Ook kunnen tijdens droge en warme perioden de vlinders 's ochtends naar beneden komen om dauw of water op te zuigen uit vochtige aarde. Vooral tegen de avond - ongeveer een uur voor zonsondergang - schuilen de mannetjes samen in de top van een hogere eik. Vrouwtjes gaan naar zulke plaatsen om een partner te vinden. Mannetjes vliegen achter ieder vrouwtje aan en houden luchtgevechten met rivalen. Tientallen vlinders kunnen dan ineens opvliegen, snel duikelend of om elkaar en de boomtop heen draaiend. Op zonnige en warme zomeravonden kan dit spel tot laat in de avond doorgaan. Soms paren de vlinders 's nachts. (HENRIKSEN & KREUTZER 1982, THOMAS & LEWINGTON 1991, POSMA 1991, DE BAKKER & TAELEMAN 1998, NOENS 1998, VAN SWAAY 2003).

Vliegtijd en overwintering

De eikenpage vliegt in één generatie tussen 1 juli en 15 augustus. De uiterste vliegdata zijn 5 mei en 5 oktober. De soort overwintert als eitje.

Leefgebied

De eikenpage leeft alleen bij grotere eiken. Deze kunnen groeien in zonnige bosranden, eikenlanen, houtwallen, parken, binnenduinen en bij open plekken in bossen. Ook leeft de soort soms bij vrijstaande eiken. De vlinder kan overal voorkomen waar zulke eiken staan, maar het meest

wordt hij gevonden op de voedselarme zandgronden. (POSMA 1991, BINK 1992).

Mobiliteit, verspreiding en trend

De eikenpage is een weinig mobiele vlinder die over het algemeen niet op grote afstanden van geschikt leefgebied wordt waargenomen. Toch is de soort in staat zich over aanzienlijke afstanden te verplaatsen, zoals blijkt uit waarnemingen van Rottumeroog en Rottumerplaat. (POSMA 1991, AKKERMANS ET AL. 2001).

De eikenpage komt voor van Ierland tot Klein-Azië en van Zuid-Schotland en Zuid-Scandinavië tot Noord-Afrika. In Nederland kwam hij aan het begin van de vorige eeuw vooral voor in de duinen, een groot deel van de zandgronden en in Zuid-Limburg. De omvang van het verspreidingsgebied is waarschijnlijk weinig veranderd, al lijkt het erop dat de soort zich aan de noordrand uitbreidt. In 1970 is de vlinder voor het eerst op Terschelling waargenomen, in 1984 kwam de eerste melding uit de Noordoostpolder, in 1990 van Vlieland en in 1994 en 1995 van de (eikloze) eilanden Rottumeroog en Rottumerplaat. Ook in Zeeland breidt de soort zich uit. Daar staat tegenover dat de soort zeldzamer is geworden in de overige delen van de duinen en in Zuid-Limburg. De eikenpage is nu een vrij schaarse standvlinder.

Uit het Landelijk Meetnet Vlinders blijkt een matige afname (VAN SWAAY & GROENENDIJK 2005).

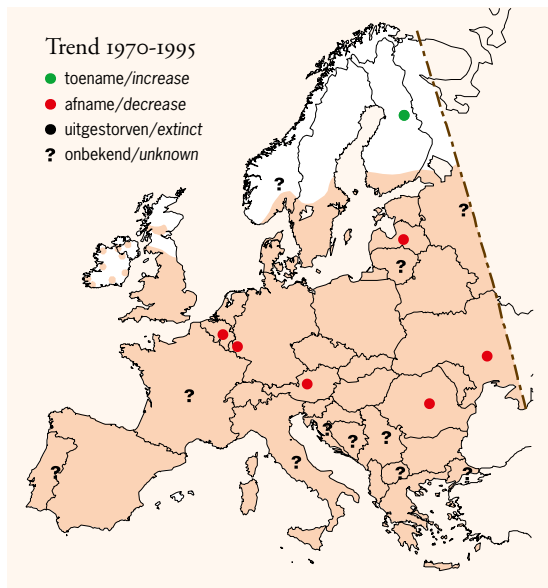
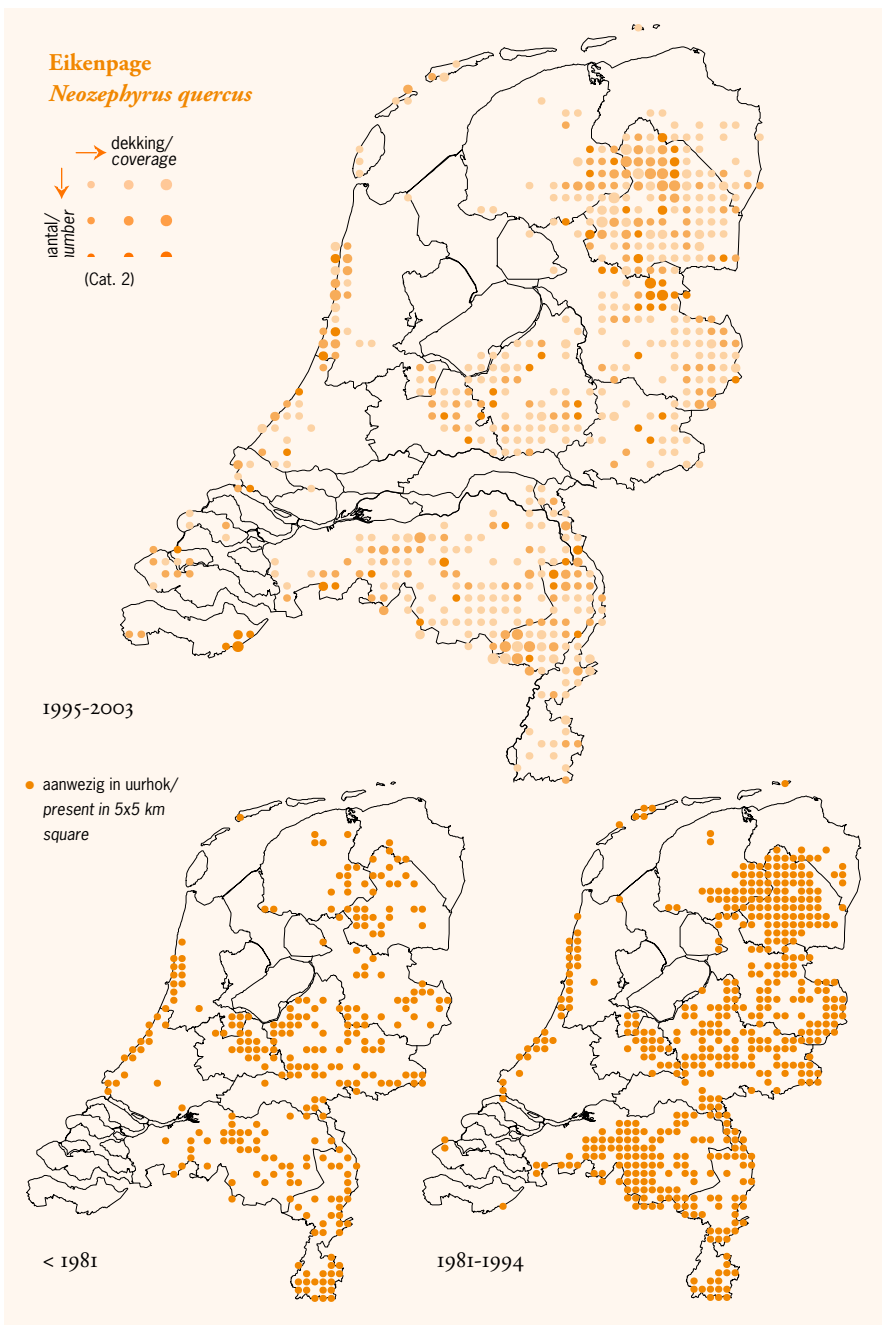
Bescherming

De eikenpage is niet bedreigd. Ook op Europese schaal is hij niet bedreigd en over het algemeen is het voorkomen stabiel.

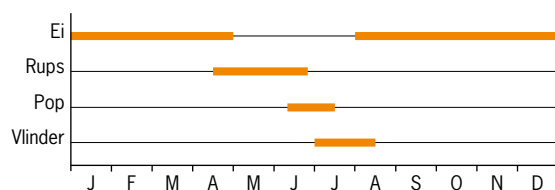
Speciale beschermingsmaatregelen zijn niet nodig. Zo lang grote eiken in plantsoenen, de openbare ruimte, het agrarisch gebied en in natuurgebieden behouden blijven kan deze soort daar voor blijven komen.

Toekomst

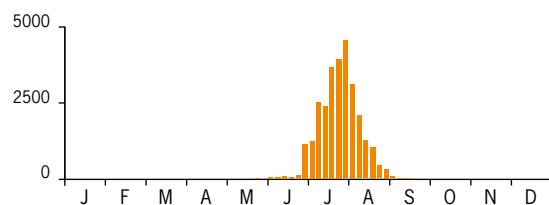
De verwachting is dat de eikenpage ook in de toekomst wijdverspreid op de zandgronden voorkomt.

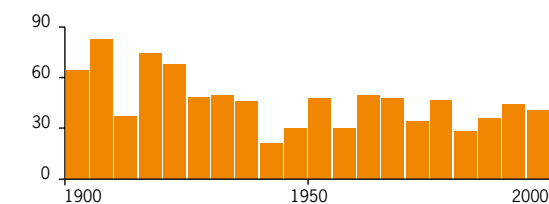
Stadia-diagram /
Life cycle diagram
(respectively egg, caterpillar,
pupa, imago)

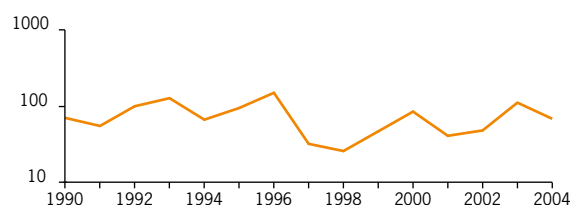
Vliegtijd /Flight period

Trend 1900-2000

Trend 1992-2004:
Matige afname /Moderate decline

Bij rustende eikenpages is de lichtgrijze onderzijde met de witte band en oranje vlekjes eenvoudig te zien.

When *N. quercus* is resting, the patterns on the underside of the wings is easily seen.

Profiel van de eikenpage

Voedsel rupsen Zomereik *Quercus robur*, zelden andere eiken.

Voedsel vlinders Vooral honingdauw, soms nectar van bloemen aan kruiden en struiken.

Vliegtijd vlinders Eén generatie tussen begin juli en midden augustus.

Duur stadia Ei: 220-300, rups: 30-68, pop: 18-22, vlinder: 21-42, rijpingsduur eitje: 8-13 dagen.

Overwinteringsfase Ei.

Leefgebied Grotere eiken op zonnige plaatsen in bosranden, open plekken in bossen, parken, lanen, houtwallen en grote, vrijstaande eiken.

Mobiliteit Doorgaans weinig mobiel.

Dichtheid Hoog, 12 tot 96 individuen per ha.

Status Vrij schaarse standvlinder.

Rode Lijst Thans niet bedreigd.

Europese status Niet bedreigd.

Knelpunten verspreiding Geen.

Verwachting toekomst Vrij schaarse standvlinder.

Beschermingsmaatregelen Behoud grote eiken.

SUMMARY

Purple Hairstreak *Neozephyrus quercus*

Neozephyrus quercus is a fairly scarce resident. Although numbers were probably more or less stable during much of the 20th century, the Dutch Monitoring Scheme indicates a moderate decline during the last decade. However, the species seems to be expanding northwards and recently has unexpectedly been found on some of the Frisian Islands, thus showing a hitherto unknown mobility. In other parts of the country, numbers are decreasing slightly. The species is mostly found on sandy soils, usually in the canopy of large oak trees, mainly *Quercus robur*. Here, the butterflies feed on honeydew and the males and females meet. It flies in one generation from early July until mid-August and hibernates as an egg.